ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Tomáše Foltase a soudců Mgr. Davida Hipšra a JUDr. Pavla Molka v právní věci žalobce: **R. M.,** zastoupen Mgr. Markem Čechovským, advokátem se sídlem Opletalova 25, Praha 1, proti žalovanému: **Policie ČR, Krajské ředitelství policie hl. m. Prahy,** Kaplanova 2055/4, Praha 4, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 31. 7. 2017, č. j. 1 A 80/2017 - 31,

takto:

Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 31. 7. 2017, č. j. 1 A 80/2017 - 31, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

I.

[1] Rozhodnutím ze dne 28. 6. 2017, č. j. KRPA - 119640 - 58/ČJ-2017-000022, žalovaný podle § 124 odst. 3 zákona č. 36/1999 Sb., o pobytu cizinců, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pobytu cizinců), rozhodl o prodloužení zajištění žalobce za účelem správního vyhoštění. Původní doba zajištění (uložená rozhodnutím žalovaného ze dne 3. 4. 2017) byla prodloužena o 30 dnů.

II.

[2] Žalobce podal proti rozhodnutí žalovaného o prodloužení zajištění žalobu k Městskému soudu v Praze, který ji zamítl rozsudkem ze dne 31. 7. 2017, č. j. 1 A 80/2017 - 31. Městský soud nepřisvědčil námitkám poukazujícím na nepřezkoumatelnost rozhodnutí o prodloužení zajištění. Důvodné neshledal ani námitky, ve kterých stěžovatel zpochybňoval zákonnost rozhodnutí o prodloužení zajištění a namítal nutnost aplikace mírnějších opatření. Městský soud nepřisvědčil žalobci ani v námitce, že nebyl náležitě zjištěn skutkový stav věci.

III.

[3] Proti citovanému rozsudku městského soudu podal žalobce (dále jen „stěžovatel“) kasační stížnost. Předně namítal porušení § 51 s. ř. s. ze strany městského soudu. Žalobce žádal o nařízení ústního jednání, městský soud však i přesto jednání nenařídil. Dále namítal, že správní orgán ani soud řádně nezjistily skutečný stav věci. Podle stěžovatele neměl žalovaný vydat rozhodnutí o prodloužení zajištění, ale měl na základě § 124 odst. 1 zákona o pobytu cizinců uložit mírnější opatření. Poukázal i na zásah do svého soukromého a rodinného života. S ohledem na výše uvedené navrhl zrušení rozsudku městského soudu a vrácení věci k dalšímu řízení. Požádal i o přiznání náhrady nákladů řízení.

IV.

[4] Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[5] Stěžovatel v kasační stížnosti primárně namítal, že městský soud rozhodl bez nařízení jednání, ačkoliv pro takový postup nebyly splněny zákonné podmínky (§ 51 s. ř. s.).

[6] Podle § 51 odst. 1 s. ř. s. soud může rozhodnout o věci samé bez jednání, jestliže to účastníci shodně navrhli nebo s tím souhlasí. Má se za to, že souhlas je udělen také tehdy, nevyjádří-li účastník do dvou týdnů od doručení výzvy předsedy senátu svůj nesouhlas s takovým projednáním věci; o tom musí být ve výzvě poučen.

[7] Ze soudního spisu vyplývá, že stěžovatel doručil městskému soudu dne 12. 7. 2017 správní žalobu, ve které se domáhal zrušení rozhodnutí žalovaného o prodloužení zajištění.

[8] Dne 26. 7. 2017 městský soud doručil stěžovateli (jeho zástupci pro žalobní řízení) výzvu, ve které jej poučil o možnosti uplatnit námitku podjatosti, jakož i o tom, že podle § 51 s. ř. s. může soud rozhodnout o věci samé bez jednání, jestliže to účastníci shodně navrhli nebo s tím souhlasí. Dodal, že souhlas je udělen také tehdy, nevyjádří-li účastník do dvou týdnů ode dne doručení výzvy svůj nesouhlas s takovým projednáním věci. Městský soud závěrem stěžovatele vyzval, aby v případě, že požaduje nařídit jednání ve věci, sdělil tuto skutečnost soudu v uvedené lhůtě.

[9] Ze soudního spisu dále vyplývá, že dne 28. 7. 2017 doručil stěžovatel městskému soudu podání, ve kterém sdělil, že trvá na nařízení jednání. Dne 31. 7. 2017 pak městský soud vydal rozsudek, kterým žalobu stěžovatele bez jednání zamítl.

[10] Pravidlem při soudním rozhodování je vždy nařízení ústního jednání, aby byla zachována zásada ústnosti a veřejnosti soudního jednání (srov. též čl. 38 odst. 2 Listiny základních práv a svobod a čl. 96 odst. 2 Ústavy). Výjimkou z této zásady je možnost

soudu projednat věc bez nařízení jednání; tato výjimka však musí být vykládána s ohledem na zájmy účastníka řízení restriktivně, neboť je to účastník řízení, o jehož právech se rozhoduje, a tento účastník také s řízením disponuje. Základním vodítkem pro výklad této problematiky jsou tedy čl. 38 odst. 2 Listiny základních práv a svobod a čl. 96 odst. 2 Ústavy, podle nichž má každý právo, aby jeho věc byla projednána veřejně, bez zbytečných průtahů a v jeho přítomnosti a aby se mohl vyjádřit ke všem provedeným důkazům. Veřejnost může být vyloučena jen v případech stanovených zákonem. Účastníkům řízení svědčí tudíž základní právo, dané jim Listinou základních práv a svobod a Ústavou, kterým je právo se ve své věci takového řízení (jednání před soudem) osobně účastnit, zpravidla bez ohledu na to, zda by jejich přítomnost měla vliv na vynesení rozhodnutí. Jestliže proto správní soud přítomnost účastníkům řízení v rozporu se zákonem neumožní, lze v jeho postupu spatřovat porušení ústavního práva, dané jim uvedeným články Listiny základních práv a svobod a Ústavou (srov. např. nález Ústavního soudu ze dne 26. 4. 2005, sp. zn. I. ÚS 560/03, dostupný na www.nalus.usoud.cz).

[11] I Nejvyšší správní soud ve své judikatuře dospívá k závěru, že účastníkovi řízení nelze upřít právo na veřejné projednání věci v jeho přítomnosti (viz např. rozsudky ze dne 26. 9. 2014, č. j. 7 Azs 196/2014 - 30, ze dne 21. 8. 2013, č. j. 7 Afs 69/2013 - 34, ze dne 29. 11. 2005, č. j. 4 As 46/2004 - 58, či ze dne 11. 11. 2004, č. j. 6 Azs 28/2003 - 59, všechny dostupné na www.nssoud.cz). Např. v označeném rozsudku ze dne 29. 11. 2005, č. j. 4 As 46/2004 - 58, Nejvyšší správní soud uvedl, že „[s]*dělil-li žalobce před uplynutím zákonné dvoutýdenní lhůty, že trvá na nařízení jednání a soud přesto jednání nenařídil a rozhodl ve věci, došlo v řízení k vadě, jež mohla mít za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé. To samo o sobě představuje naplnění důvodu kasační stížnosti uvedeného v § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s., což vede ke zrušení rozsudku*“. Obdobně v rozsudku ze dne 30. 9. 2009, č. j. 8 As 49/2008 - 62, Nejvyšší správní soud uvedl, že „[p]*rávo účastníka řízení na veřejné projednání jeho věci v jeho přítomnosti včetně možnosti se k věci vyjádřit, je v ústavněprávní rovině garantováno článkem 38 Listiny základních práv a svobod. Jeho porušení je důvodem ke zrušení rozhodnutí, jež je výsledkem řízení, v němž k takovému pochybení došlo, a vrácení věci soudu k dalšímu řízení*“.

[12] S ohledem na výše shrnutý obsah soudního spisu nelze dospět k jinému závěru, než že městský soud zatížil řízení vadou, pro kterou nemůže jeho rozsudek obstát. Uvedeným postupem městský soud nejenže porušil § 51 s. ř. s. (přičemž ani nevyčkal uplynutí lhůty, kterou stěžovateli stanovil za účelem vyjádření se ve smyslu § 51 s. ř. s.), ale zasáhl i do ústavně zaručených práv stěžovatele garantovaných v čl. 38 odst. 2 Listiny základních práv a svobod, resp. v čl. 96 odst. 2 Ústavy.

[13] Nejvyšší správní soud proto zrušil rozsudek městského soudu podle § 110 odst. 1 věta první před středníkem s. ř. s. a věc mu vrátil k dalšímu řízení, v němž je městský soud vázán právním názorem vysloveným v tomto rozsudku (§ 110 odst. 4 s. ř. s.). Nejvyšší správní soud se s ohledem na shora uvedené nezabýval dalšími kasačními námitkami, neboť by to za tohoto procesního stavu bylo přinejmenším nadbytečné (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 9. 2009, č. j. 8 As 49/2008 - 62 a nálezy Ústavního soudu ze dne 19. 10. 2004, sp. zn. I. ÚS 18/04 a ze dne 26. 4. 2005, sp. zn. I. ÚS 560/03). Nejvyšší správní soud dodává, že nepřehlédl novelizaci zákona o pobytu cizinců (srov. zákon č. 222/2017 Sb.). S ohledem na uvedené pochybení městského soudu, které se dotýká i ústavně zaručených práv stěžovatele, viz výše, jakož i s přihlédnutím ke stávající

judikatuře Nejvyššího správního soudu (viz rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 8. 2017, č. j. 2 Azs 229/2017 - 41 a ze dne 24. 8. 2017, č. j. 1 Azs 275/2017 - 27), však zdejší soud přistoupil k věcnému přezkumu.

[14] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodne městský soud v novém rozhodnutí (§ 110 odst. 3 s. ř. s.).

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 20. září 2017

JUDr. Tomáš Foltas
předseda senátu